

Аналіз показує, що використання сучасного обладнання для ремонту ходової частини автомобілів значно підвищує ефективність професійної підготовки. Студенти отримують можливість працювати з технікою, яка використовується на сучасних станціях технічного обслуговування, що сприяє їхній швидкій адаптації до умов професійної діяльності.

Разом з тим існують певні проблеми, серед яких: недостатнє фінансування закладів освіти, обмежений доступ до сучасного обладнання, потреба у підвищенні кваліфікації викладачів. Вирішення цих проблем потребує комплексного підходу, що включає співпрацю з підприємствами автомобільної галузі, залучення інвестицій та впровадження інноваційних освітніх технологій.

Отже, обладнання для ремонту ходової частини автомобілів є важливим складником професійної підготовки майбутніх фахівців автомобільного транспорту. Його використання забезпечує формування необхідних професійних компетентностей, сприяє підвищенню якості освіти та відповідає сучасним вимогам ринку праці.

Ефективне використання обладнання можливе за умови поєднання традиційних і інноваційних методів навчання, оновлення матеріально-технічної бази та тісної взаємодії закладів освіти з виробничими підприємствами. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розробку методик інтеграції цифрових технологій у процес професійної підготовки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кравченко О.О. Основи технічного обслуговування автомобілів. Харків: Основа, 2024. 280 с.
2. Бойко В.М. Сучасні технології діагностики транспортних засобів. Львів: Сполом, 2023. 312 с.
3. ДСТУ 2860-94. Надійність техніки. Терміни та визначення.

ШАРНЕНКОВ Антон

*студент 3 курсу освітньо-професійної програми «Психологія»,
Національного університету «Києво-Могилянська академія»*

ГОЛУБЄВА Марія

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки
Національного університету «Києво-Могилянська академія»*

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ НАВІЮВАНOSTІ В СТУДЕНТСЬКІЙ ГРУПІ

Актуальність дослідження спирається на сучасні виклики освіти та соціалізацію студентства, де процес формування групових спогадів напряму впливає на особистісний рівень конформізму та навіюваності молодих осіб. Ці складні процеси корелюють особистісний розвиток студентства та здатність його самостійно ухвалювати рішення. Особливу роль у цьому відіграє колективна пам'ять як механізм соціального контролю та когнітивного впливу. Отже, наша тема «Соціально-психологічні механізми навіюваності в студентській групі» є досить актуальною.

Мета нашої наукової розвідки – дослідження процесів формування колективної пам'яті та їхнього впливу на навіюваність студентів.

У сучасній психології особлива увага приділяється вивченню соціально-психологічних механізмів впливу на особистість у межах групи. Студентське середовище виступає одним із найдинамічніших соціальних осередків, де формуються цінності, установки та поведінкові моделі. Щоб розкрити зміст зазначеної теми тез, нам необхідно звернутися до теоретичного аналізу низки понять: психологічний вплив, переконання, навіювання, наслідування, емоційне зараження, конформізм та т. і.

М. Сурякова, Г. Панфілова, О. Скляньська під «психологічним впливом» розуміють соціально-психологічну активність людей, яка має різні форми і засоби вираження, спрямована на інших людей і соціальні групи для зміни психологічних характеристик особистості... групових норм, громадської думки і переживань людей, які опосередковано зв'язують їх діяльність і поведінку» [4, с. 60-61]. Серед видів впливу виокремлюють спрямований та неспрямований. При реалізації першого виду у суб'єкта існує усвідомлене завдання досягнути результат від об'єкта впливу, при цьому використовується механізми переконання та навіювання. При реалізації другому виду суб'єкт не ставить конкретної мети, проте ефект базується на механізмах наслідування та емоційного зараження [4, с. 62].

Особливе місце у сфері вивчення впливу посідає конформізм – «пасивне, пристосовницьке прийняття групових стандартів у поведінці» [2, с. 236-239]. Цей феномен полягає у тому, що індивід хоче «бути як усі», тому змінює свої наміри під реальним або уявним тиском оточення. Конформізм, як своєрідний механізм самозбереження в групі, може бути як інструментом для підтримки порядку, так і чинником нівелювання індивідуальності у всіх її проявах.

Таким же, свого роду, пасивним методом психологічного впливу є навіювання. За тлумаченням Дж. Стаута (G. F. Stout), цей спосіб не є раціональним, адже на відміну від переконання, він діє через готові когнітивні зв'язки, що дозволяє викликати спонтанну реакцію об'єкта без етапу осмислення. Стимул чи сукупність стимулів провокують швидку відповідь через механізми пам'яті та суміжності досвіду.

За В. Брауном (W. Broun) розрізняють два типи навіювання: самонавіювання та гетеронавіювання. Перше виникає в ході внутрішніх активних психічних процесів самого суб'єкта, тоді як друге зумовлене зовнішнім впливом (наприклад, у гіпнозі або міжособистісній взаємодії) [6, р. 26]. Варто розрізняти поняття «навіювання» та «навіюваність» (сугестивність). Сугестивність, за визначенням словника Американської психологічної асоціації (далі – АРА) (переклад тут та далі – А. Ш.) – це «схильність легко та безкритично переймати ідеї, переконання, погляди чи дії інших» [5].

У межах судової психології, Дж. Гуджонссон (G. Gudjonsson) та Н. Кларк (N. Clark) визначають сугестивність як ступінь, у межах якої індивід сприймає нав'язану інформацію та відповідно змінює свою поведінку. При цьому під тиском авторитетної особи прагне задовольнити зовнішні очікування та якомога швидше завершити стресову процедуру. Саме тому

з'являються хибні зізнання, а за відсутності явної провини навіть самообман [7, р. 90-92].

Спогади, за визначенням О. Колобич, є формою відтворення у пам'яті «...образів минулого, локалізованих у просторі і часі» [1, с. 116]. Однак це – не механічне копіювання дійсності, бо кожен акт відтворення спогадів піддається впливу поточного емоційного стану та нових знань індивіда.

У фундаментальних працях М. Гальбвакса (М. Halbwachs) про соціальну природу пам'яті обґрунтовується тезу про те, що пам'ять не є суто індивідуальним психічним процесом. Пам'ять формується в межах соціальних груп і залежить від їхніх норм, цінностей, «соціальних рамок». Під останніми цей автор розуміє систему координат, які задаються родиною, релігійною, класом, іншими формами колективного життя [8, р. 2-3].

М. Мід (М. Meade) та Г. Родрігер (Н. Roediger) у серії експериментів довели, що учасники схильні включати у власні спогади інформацію, яку помилково повідомляють інші, хоча ця інформація не була присутня в початковому досвіді [9, р. 1007]. У дослідженні навіюваності особистості варто приділити увагу поняттю емоційної пам'яті. За визначенням АРА емоційна (або афективна) пам'ять, як складна система із імпліцитних механізмів несвідомого реагування (амігдала) та явних процесів свідомого переживання (гіпокамп), – це «пам'ять на події, що викликають емоційну реакцію» [5].

Одним із специфічних різновидів колективу є студентський колектив, який функціонує в межах студентського середовища. Саме в цьому середовищі відбувається особливо активна соціальна взаємодія, що сприяє формуванню спільних уявлень, установок і досвіду. Студентське середовище виступає важливим простором соціалізації, у якому задіяні основні механізми формування особистості, зокрема засвоєння нових соціальних ролей, професійно-рольова ідентифікація, наслідування та інтеріоризація соціальних норм. У процесі навчання студентство орієнтується на очікування академічного середовища, порівнює себе з іншими, демонструє схильність до конформізму, навіюваності, що усе це впливає на поведінку та розвиток. Результатом цього є формування системи цінностей, професійного ідеалу, індивідуального стилю діяльності та моделей соціальної поведінки [3, с. 58-67].

Спогади студентської групи формуються у процесі спільної навчальної діяльності (екзамени, навчальні досягнення, труднощі адаптації) та міжособистісної взаємодії її членів. Ці спогади відображають колективний досвід, й набувають особистісного й групового значення. Відповідно до вже згаданої концепції М. Гальбвакса, зміст спогадів індивіда визначається завдяки контексту групи, у якій він перебуває, отже студентська група має значний вплив на формування особистих спогадів її членів та членкинь. У процесі обговорення та спільного відтворення подій відбувається узгодження індивідуальних спогадів

у студентів та студенток, що призводить до формування відносно єдиної версії минулого.

Отже, міжособистісна взаємодія є одним із ключових чинників формування навіюваності особистості. Конформізм і навіювання здатні змінювати погляди, поведінку та спогади індивідів, виступаючи ефективними способами соціального впливу. Пам'ять, включаючи емоційну та колективну, є динамічною системою, що піддається соціальному сугестивному впливу та реконструюється під час взаємодії.

Спогади студентської групи формуються через спільну діяльність і групові процеси, включаючи узгодження подій та ефект соціального зараження пам'яті. Навіюваність особистості в студентському середовищі тісно пов'язана з колективними процесами пам'яті та груповою динамікою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колобич О. П. Загальна психологія: Навчально-методичний посібник Львів, 2018. 172 с.
2. Коваленко А. Б., Корнев М. Н. Соціальна психологія: Підручник. Київ : 2СЦ5. 400 с. https://library.udpu.edu.ua/library_files/414683.pdf
3. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Підручник. Київ : Каравела, 2011. 360 с. https://library.udpu.edu.ua/library_files/438437.pdf
4. Сурякова М. В., Панфілова Г. Б., Склянська О. В. Соціальна психологія (з основами соціально-психологічного тренінгу): Навч. посібник. Дніпро: Середняк Т. К., 2021. 150 с. <https://drive.google.com/file/d/1siVpfmPgCoVa-NiVK5qxl8W-n4lajk98/view>
5. American Psychological Association. Dictionary of Psychology. <https://dictionary.apa.org/>
6. Brown W. Theories of Suggestion. Section of Psychiatry / President-Dr. R. Langdon-Down. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/003591572802100432>
7. Gudjonsson G. H., Clark N. K. Suggestibility in police interrogation: A social psychological model. Social Behaviour. 1986. Vol. 1, p. 83–104. https://www.researchgate.net/publication/232488639_Suggestibility_in_police_interrogation_A_social_psychological_model#fullTextFileContent
8. Halbwachs M. The Collective Memory / Maurice Halbwachs. https://www.academia.edu/1411582/Halbwachs_Coser_On_Collective_Memory
9. Meade M. L., Roediger H. L. III. Explorations in the social contagion of memory. *Memory & Cognition*. 2002. Vol. 30, No. 7, P. 995–1009. https://www.researchgate.net/publication/10969539_Explorations_in_social_contagion_of_memory#fullTextFileContent